

Tjeldøy reinbeitedistrikt
Klungnesveien 39
9436 KONGSVIK

Saksb.: Øyvind Skogstad
e-post: fmnooys@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 68
Vår ref: 2017/203
Deres ref:
Vår dato: 10.01.2017
Deres dato: 09.01.2017
Arkivkode:

Tillatelse til skadefelling av gaupe - Tjeldøya - Tjeldsund kommune

Fylkesmannen viser til e-post fra Anders Huva 09.01.2016 med søknad om skadefelling av gaupe på Tjeldøya i Tjeldsund kommune.

Vedtak

Fylkesmannen gir med dette fellingstillatelse på ei gaupe på Tjeldøya i Tjeldsund kommune fra og med 10.01.2017 til og med 31.01.2017.

Grunnlaget for avgjørelsen

Vedtaket er fattet i medhold av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9. Miljødirektoratet har i vedtak av 31.05.2016 fastsatt en kvote på 2 betinga fellingstillatelser for gaupe i Nordland i perioden 01.06.2016 – 15.02.2017. Det er så langt ikke felt noen dyr av denne kvota.

Fellingstillatelse gis for å forhindre at rovvilt gjør skade på bufe og tamrein. Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan.

I den vedtatte forvaltningsplanen for rovvilt i Nordland heter det blant annet:

"Ved vurdering av skadefelling som et tapsforebyggende tiltak ønsker Rovviltnemnda at det legges vekt på følgende forhold:

- *Om tapssituasjonen er i samsvar med kriteriene for en akutt tapssituasjon.*
- *Om andre forebyggende tiltak er vurdert eller utprøvd og ikke har vist seg å fungere.*
- *Bestandssituasjonen for den aktuelle rovviltarten.*
- *Om bestandsmålet er oppnådd i det aktuelle delområdet i Nordland. Dette skal også tillegges vekt selv om bestandsmålet for fylket sett under ett ikke er oppnådd.*
- *Ut i fra en generell vurdering er det mindre aktuelt å tillate skadefelling på slutten av beitesesongen for sau, enn i starten. Dette fordi tidlig nedsanking er et effektivt tiltak som er godt egna på slutten av beitesesongen, i motsetning til skadefelling som i gjentatte sesonger har vist seg vanskelig å lykkes med.*
- *Om tapssituasjonen er innenfor prioritert beiteområde eller kalvingsområde, i de utvalgte kyststrøkene (jf. kap. 4.2) eller i Lofoten/Vesterålen, ønsker Rovviltnemnda en lav terskel for skadefelling av store rovdyr. Det kan i disse områdene være aktuelt med skadefelling selv om kriteriene for en akutt tapssituasjon ikke er klart oppfylt.*
- *Områdets betydning som beiteområde for sau eller rein."*

Videre i forvaltningsplanen er det fastsatt følgende kriterier for en akutt tapssituasjon:

"Om det foreligger en akutt tapssituasjon på sau og lam vil bli vurdert ut i fra:

- Antall sau og lam dokumentert tatt av fredet rovvilt, tap siste uke og tapsutvikling, vil bli tungt vektlagt. Antall sau i beiteområdet vil være av betydning. Ved søknad om skadefelling vil antall dokumenterte til den aktuelle rovviltart være avgjørende, samt om andre forebyggende tiltak for å hindre tap er forsøkt i tilstrekkelig grad.*
- Anslått antall sau som mangler ut i fra søyenes kodemerkning, samt opplysninger om at enkelte søyer tar seg av flere lam enn sine egne. Disse opplysninger innhenter beitebrukerne ved tilsyn av sauene i utmarka.*
- Historiske tap i det aktuelle området skal vektlegges.*
- I prioriterte beiteområder skal terskelen for iverksettelse av tiltak, i form av for eksempel skadefelling, være vesentlig lavere."*

Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes en annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, jf. rovviltforskriftens § 9 om fylkesmannens myndighet til iverksettelse av betinget skadefelling. Det skal særlig tas hensyn til:

- a) områdets betydning som beitemark
- b) skadenes omfang og utvikling
- c) potensialet for framtidige skader
- d) muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivarettatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i loven §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og blir ikke sett på som relevant i denne saken.

Gaupebestanden i Nordland

Siste rapport om gaupe fra overvåkingsprogrammet er NINA Rapport 1280 *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2016*.

Vi viser også til vurderinger gjort i Miljødirektoratets vedtak om kvote for betinget skadefelling av 31.05.2016 og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

Bestanden av gaupe i Norge blir primært overvåket ved å registrere antall familiegrupper av gaupe i perioden 1. oktober til 28.(29.) februar. I region 7 (Nordland) er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Det er i den siste treårsperioden (2014-2016) registrert henholdsvis 4, 5,5 og 6,5 ynglinger i region 7, og registrert bestand har følgelig ligget under fastsatt bestandsmål de siste årene.

Vinteren 2016 og så langt inneværende vinter er det ikke påvist familiegrupper av gaupe i Tjeldsund kommune eller nabokommunene.

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen gaupebestanden utsettes for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Gjennomsnittlig over de siste tre årene ligger bestanden av gaupe under det fastsatte bestandsmålet for region 7. Ut fra en totalvurdering av ovennevnte forhold og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, har Miljødirektoratet likevel gitt Fylkesmennene myndighet til å iverksette skadefelling etter forskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom.

Fylkesmannens vurdering

Tjeldøya ligger forvaltningsområde Lofoten/Vesterålen, hvor det er mål om ingen forekomster av store rovdyr. Vi viser også til at det er åpnet for kvotefri jakt på Tjeldøya vinteren 2017, jf. vedtak av 08.11.2016 fra Miljødirektoratet. Kvotejakta på gaupe starter 1. februar.

Det er ikke påvist tap til gaupe denne vinteren. Reineier viser til ferske gaupespor på øya de siste dagene. Videre vises det til mye manglende kalv i distriktet.

Med bakgrunn i funn av ferske gaupespor og erfaringer fra tidligere år, vurderer vi at det er et klart potensiale for tap av rein til gaupe utover vinteren. Ved vurdering av tillatelse til skadefelling skal mulighetene for å gjennomføre forebyggende tiltak vurderes, jf. rovviltforskriftens § 9. Vi anser ikke iverksettelse av tilsyn/gjeting på denne tiden av året som et tilfredsstillende virkemiddel.

I miljødirektoratets vedtak om betingete fellingstillatelser for gaupe i Nordland er det satt vilkår om at familiegrupper er unntatt fra tillatelsen. Vi har imidlertid vært i dialog med direktoratet og fått tillatelse til å fravike dette vilkåret på Tjeldøya på grunn av områdets status i forvaltningsplanen.

Konklusjon

Vi anser potensialet for tap av rein til gaupe å være relativt stort, og finner det derfor riktig å gi skadefellingstillatelse på ei gaupe på Tjeldøya i Tjeldsund kommune. I vår totalvurdering har vi lagt avgjørende vekt på områdets status i forvaltningsplanen.

Vilkår knyttet til fellingstillatelsen

1. Fellingstillatelsen gjelder fra og med 10. januar til og med 31. januar 2017.
2. Tillatt område for felling er Tjeldøya i Tjeldsund kommune.
3. Fellingsforsøket skal etter beste evne rettes mot skadevoldende individ.

-
4. Tjeldøya reinbeitedistrikt v/ Anders Huva er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Det må utarbeides en liste over deltakerne (med fødselsdato), som holdes løpende oppdatert. Kun personer som står på denne lista og som er innmeldt til Fylkesmannen, kan delta på fellingsforsøket. Fellingslaget kan om nødvendig justeres etter hvert av Fylkesmannen eller fellingsleder. Alle som deltar på fellingslaget må være kjent med dette brevets innhold. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at deltagerne har avlagt storviltprøve og er registrert i Jegerregisteret. Det bør være et begrenset antall deltagere av gangen, slik at man får et hensiktsmessig fellingsforsøk.
 5. Det stilles kr 15 000,- til rådighet til dekking av utgifter (ikke lønn) til personellet. Kortfattet rapport (fellingsinnsats, aktivitet av gaupe og erfaringer med fellingsforsøket), samt krav om refusjon sendes samlet til Fylkesmannen i Nordland innen 01.05.2017. Rapport m/ kostnadsoversikt kan sendes per e-post til fmnooys@fylkesmannen.no.
 6. Oppnevnte jegere plikter å utøve fellingsforsøket på en human og sikkerhetsforsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Ved felling med rifle skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf §§ 15 og 16 i Forskrift av 22.03.2002 om utøvelse av jakt og fangst.
 7. Det skal tas hensyn til lysforholdene før det blir løsnet skudd, på lik linje med utøvelse av annen jakt.
 8. Felling eller forsøk på felling av gaupe skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Hos Fylkesmannen kan det gis beskjed på telefon 47829091. Den som feller dyr skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og skytter skal kunne påvise fellingsstedet etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.
 9. Dersom gaupe skadeskytes, plikter de ansvarlige å gjøre det de kan for å avlive dyret snarest mulig. Skytter plikter å forvise seg om påskutt dyr er truffet eller ikke. Ved skadeskyting skal skytter uten opphold underrette Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling skal uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk.
 10. Gaupe felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning i Trondheim.
 11. Bruk av hund vil i mange tilfeller være effektivt for å lokalisere rovvilt. Normalsituasjonen er derfor at hund i de fleste tilfeller medbringes, både for jaktlige formål og for evt. ettersøk. Det er videre normalt at hunden i slike tilfeller føres i bånd. Fylkesmannen viser til at løs hund i områder med husdyr/rein krever spesiell aktsomhet fra brukeren, for å unngå skade/ jaging av beitedyr.
 12. Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.
-

13. Fylkesmannen i Nordland kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Med hilsen

Tore Vatne (e.f.)
seksjonsleder

Øyvind Skogstad
seniorrådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post:

Foreningen Våre Rovdyr
Fylkesmannen i Troms
Mattilsynet
Midtre Hålogaland politidistrikt
Miljødirektoratet
Nordland Bondelag
Nordland reindriftssamers fylkeslag
Nordland sau og geit
Norges Naturvernforbund – Nordland
Rovviltnemnda i Nordland
Rovviltutvalget i Nordland bonde- og småbrukarlag
Statens naturoppsyn i Nordland
Statens naturoppsyn i Troms
Tjeldsund kommune